

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1598

SPRAWOZDANIE

KOMISJI KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I ŚRODKÓW PRZEKAZU

**o poselskim projekcie uchwały w sprawie
upamiętnienia 45. rocznicy powstania
Niezależnego Zrzeszenia Studentów (druk
nr 1052)**

Marszałek Sejmu, zgodnie z art. 37 ust. 1 i art. 40 ust. 1 regulaminu Sejmu – po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu – skierował w dniu 21 lutego 2025 r. powyższy projekt uchwały do Komisji Kultury i Środków Przekazu do pierwszego czytania.

Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu tego projektu uchwały na posiedzeniu w dniu 4 sierpnia 2025 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m podjąć raczy załączony projekt uchwały.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 2025 r.

Sprawozdawca

(-) Joanna Lichocka

Przewodniczący Komisji

(-) Piotr Adamowicz

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ...

w sprawie upamiętnienia 45. rocznicy powstania Niezależnego Zrzeszenia Studentów

W 1980 roku, w czasie przełomowych wydarzeń w Polsce, narodziła się pierwsza niezależna organizacja studencka w bloku wschodnim – Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZS). Członkowie NZS odważnie wystąpili w obronie wolności akademickiej i praw obywatelskich, wbrew represyjnym działaniom władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Pierwsze próby rejestracji NZS zostały zablokowane przez komunistyczne władze, co doprowadziło do wybuchu strajków. W dniu 21 stycznia 1981 roku w Łodzi rozpoczął się najdłuższy w Europie strajk studencki. 10 000 studentów, wspieranych przez NZS z całej Polski, domagało się nie tylko rejestracji organizacji, ale także zmian w systemie edukacyjnym, zniesienia cenzury, uwolnienia więźniów politycznych oraz ukarania odpowiedzialnych za represje z 1970 roku. Po 29 dniach strajku okupacyjnego, 17 lutego 1981 roku, NZS został oficjalnie zarejestrowany. Porozumienie łódzkie z 18 lutego 1981 roku było dla społeczności akademickiej tym, czym porozumienia podpisane w Gdańsku, Szczecinie i Jastrzębiu oraz Rzeszowie i Ustrzykach Dolnych były dla całego polskiego społeczeństwa. Po wprowadzeniu stanu wojennego NZS został zdelegalizowany, a ponad 400 jego działaczy było internowanych. Dzięki niezłomności i wytrwałości Zrzeszenie rozpoczęło działalność konspiracyjną w podziemiu. Marzenia o lepszym jutrze i nadzieje tysięcy działaczy uczestniczących w przedsięwzięciach NZS w latach 80. XX wieku przyczyniły się do odzyskania przez Polskę upragnionej wolności.

NZS jest przykładem żywej historii, której karty są zapisywane do dziś przez następne pokolenia. Przez 45 lat istnienia Zrzeszenie aktywnie uczestniczyło w kształtowaniu postaw patriotycznych, obywatelskich i demokratycznych, będąc nieodłącznym elementem polskiego życia akademickiego.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wyraża najwyższe uznanie dla twórców i członków Niezależnego Zrzeszenia Studentów z okazji 45. rocznicy jego powstania. Działania NZS pozostają trwałym świadectwem walki o prawa i wolności obywatelskie, które są fundamentem niepodległej i demokratycznej Polski.